

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
ĮSAKYMAS

DĖL VISUOMENĖS SAUGUMO STUDIJŲ KRYPTIES REGLAMENTO PATVIRTINIMO

2008 m. liepos 24 d. Nr. ISAK-2208
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo (Žin., 2000, Nr. 27-715; 2005 Nr. 85-3136) 42 straipsnio 2 dalimi tvirtinu Visuomenės saugumo studijų krypties reglamentą (pridedama).

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ALGIRDAS MONKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministro 2008 m. liepos 24
d. įsakymu
Nr. ISAK-2208

VISUOMENĖS SAUGUMO STUDIJŲ KRYPTIES REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Visuomenės saugumo studijų krypties reglamentas (toliau - Reglamentas) taikomas visuomenės saugumo specialistus rengiančioms neuniversitetinių ir universitetinių pagrindinių studijų (toliau - visuomenės saugumo studijos) programoms. Reglamente visuomenės saugumas apima tokias sritis: nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencija, kontrolę ir tyrimą, viešosios tvarkos užtikrinimą, valstybės sienos apsauga ir migracijos kontrolę, ekstremalių situacijų valdymą, asmenų ir objektų apsauga. Reglamento paskirtis:

1.1. padėti aukštosioms mokykloms rengti ir vertinti studijų programas;

1.2. orientuoti ekspertus, kurie vertina studijų programas;

1.3. orientuoti institucijas, kurios teikia profesines kvalifikacijas;

1.4. informuoti studentus ir darbdavius apie įgyjamą aukštąjį išsilavinimą;

1.5. sudaryti prielaidas visuomenės saugumo srities pareigūnų karjerai.

2. Visuomenės saugumo studijų kryptis priklauso socialinių mokslų studijų sričiai, krypties kodas 03S4.

3. Baigusiems neuniversitetines studijas absolventams suteikiamas visuomenės saugumo profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis, liudijamas profesinio bakalauro diplomu. Baigusiems universitetines visuomenės saugumo studijas absolventams suteikiamas visuomenės saugumo bakalauro kvalifikacinis laipsnis, liudijamas bakalauro diplomu. Profesines kvalifikacijas teikia bei jas liudijančius dokumentus išduoda aukštosios mokyklos, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip.

4. Universitetinių studijų programos apimtis - ne mažesnė kaip 140 kreditų; neuniversitetinių studijų programos apimtis - ne mažesnė kaip 120 kreditų. Visuomenės saugumo neuniversitetinių studijų forma gali būti tik dieninė, o universitetinių - dieninė ir vakarinė.

5. Pagrindinės priėmimo sąlygos:

- 5.1. ne žemesnis kaip vidurinis išsilavinimas;
  - 5.2. stojančiųjų į neuniversitetines studijas turėtų būti pasirinktas pagal vidurinio ugdymo programą istorijos mokomasis dalykas;
  - 5.3. stojančiųjų į universitetines studijas turėtų būti pasirinkti pagal vidurinio ugdymo programą istorijos ir matematikos mokomieji dalykai;
  - 5.4. gali būti nustatytos specialios atrankos ir priėmimo sąlygos.
6. Pagrindiniai studijų tikslai:
- 6.1. suteikti žinių ir suformuoti praktinių profesinių gebėjimų, kurių reikia dirbant institucijose, užtikrinančiose visuomenės saugumą;
  - 6.2. išugdyti gebėjimą taikyti naujus veiklos metodus, teoriškai ir praktiškai pademonstruoti studijų metu įgytas kompetencijas;
  - 6.3. išugdyti gebėjimą bendradarbiauti su kitų šalių visuomenės saugumą užtikrinančiomis institucijomis, analizuoti jų veiklos principus ir geros praktikos pavyzdžius;
  - 6.4. formuoti profesines vertybes, išugdyti gebėjimą per visą profesinės veiklos laikotarpį išlaikyti profesinę kompetenciją tobulinant kvalifikaciją, nuolat palaikant ir atnaujinant žinias, gebėjimus ir praktinius įgūdžius.

II. REIKALAVIMAI STUDIJŲ PROGRAMOMS

7. Visuomenės saugumo studijų programos turi užtikrinti išsilavinimą, kuris atitiktų Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių teisės aktų nustatytus reikalavimus visuomenės saugumo specialistams. Profesinio rengimo standartai nustato profesinės kvalifikacijos įgijimo reikalavimus, todėl jie taikomi tiek, kiek neprieštarauja Reglamentui.
8. Kiekviena studijų programa (jos turinys ir vykdymas) turi užtikrinti, kad absolventai bus sukaukę pakankamą dalykinių žinių (Reglamento 9 punktą), gebės išsiaiškinti problemas, patenkančias į visuomenės saugumo veiklos sritį (Reglamento 10 punktą), gebės veikti praktinėse situacijose (Reglamento 11 punktą), mokės veikti ne vien tiesiogiai su visuomenės saugumo užtikrinimo veikla susijusiose srityse (Reglamento 12 punktą).
9. Žinios:
- 9.1. visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų sistema, funkcijos ir veikla;
  - 9.2. visuomenės saugumo užtikrinimo priemonės ir būdai;
  - 9.3. visuomenės saugumo politikos formavimo ir įgyvendinimo procesai;
  - 9.4. visuomenės saugumo užtikrinimo teisiniai pagrindai;
  - 9.5. tarptautiniai santykiai, jų įtaka visuomenės saugumo užtikrinimo procesams;
  - 9.6. visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų bendradarbiavimas;
  - 9.7. visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų veikloje naudojamos informacinės ir informacijos valdymo sistemos bei ryšio priemonės;
  - 9.8. visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų vadybos ypatumai;
  - 9.9. viešųjų ir privačių interesų derinimas valstybės tarnyboje, atsakomybė, atskaitomybė ir tarnybinė pareigūno etika;
  - 9.10. visuomenės daugiakultūriškumas.
10. Pažintiniai gebėjimai:
- 10.1. atpažinti ir nagrinėti visuomenės saugumo užtikrinimo problemas bei modeliuoti jų sprendimo būdus;

10.2. rasti, sisteminti, apdoroti, analizuoti informaciją ir statistinius duomenis, susijusius su visuomenės saugumo užtikrinimu, formuluoti išvadas;

10.3. taikyti įgytas žinias ir naujoves, susijusias su visuomenės saugumo užtikrinimu;

10.4. atpažinti ir vertinti naujas technologijas, galimas panaudoti neteisėtai veiklai;

10.5. kelti ir atskleisti hipotezes, tyrimo uždavinius ir tikslus, mastyti tarpdalykiškai;

10.6. išmanyti ir nustatyti atskirų socialinių grupių polinkius ir poreikius;

10.7. analizuoti socialinę tikrovę, nustatyti visuomenės saugumo problemų priežastis;

10.8. suprasti visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų projektų ir programų vadybą.

11. Praktiniai gebėjimai:

11.1. taikyti visuomenės saugumo užtikrinimo teorines žinias atliekant konkrečias visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų veiklos funkcijas ir sprendžiant praktines problemas;

11.2. planuoti, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti individualią veiklą;

11.3. analizuoti įstatymus ir kitus teisės aktus, taikyti juos praktinėje veikloje;

11.4. rengti su visuomenės saugumo užtikrinimu susijusius dokumentus;

11.5. tinkamai panaudoti prievartos priemones;

11.6. atstovauti visuomenės saugumą užtikrinančioms institucijoms palaikant ryšius su piliečiais, valstybės ir (arba) savivaldos bei kitomis įstaigomis;

11.7. suvokti, įvertinti ir spręsti tarnybos metu iškylančius uždavinius, konfliktus ir profesines problemas;

11.8. pagal kompetenciją bendradarbiauti su šalies ir kitų valstybių visuomenės saugumą užtikrinančiomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis;

11.9. naudotis visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų veikloje taikomomis informacinėmis ir informacijos valdymo sistemomis bei ryšio priemonėmis;

11.10. bendrauti su žiniasklaidos atstovais;

11.11. vadovauti grupei;

11.12. vartoti specialiąją terminiją užsienio kalba;

11.13. pagal kompetenciją priimti sprendimus ir juos įforminti.

12. Perkeliamieji gebėjimai:

12.1. bendrauti su pavieniais žmonėmis ar didesnėmis grupėmis;

12.2. išsaugoti mokymosi įgūdžius, reikalingus jų profesiniams gebėjimams nuolat tobulinti;

12.3. surasti ir atrinkti naujausią informaciją ir ją sisteminti;

12.4. planuoti veiklą ir darbo laiką;

12.5. naudoti įvairias šiuolaikines technologijas;

12.6. dirbti savarankiškai ir komandoje, bendrauti ir bendradarbiauti.

13. Gebėjimų grupės, nurodytos Reglamento 9.3, 9.5, 10.1, 11.4 punktuose, yra būtinos tik universitetinių studijų absolventams. Kitus Reglamente nurodytus gebėjimus turi įgyti visi absolventai. Skiriasi tik šių gebėjimų pobūdis: universitetinių studijų absolventams labai svarbu įgyti nuodugnių fundamentinių žinių ir pažintinių gebėjimų, o neuniversitetinių studijų absolventams - stiprių praktinių gebėjimų.

14. Studijų programų rengėjai turi numatyti, o vykdytojai

turi žinoti, kuriuos dalykus studijuodami studentai įgis žinių bei gebėjimų, išvardytų 9-12 punktuose.

III. STUDIJŲ PROGRAMŲ SANDARA

15. Bendrojo lavinimo daliai skiriama:

15.1. neuniversitetinių studijų programose - ne mažiau kaip 8 procentai studijų programos apimties. Siūlytini dalykai: informacinės technologijos; užsienio kalbos; kalbos kultūra; specialybės kalba ir raštvedyba; logika ir kt.;

15.2. universitetinių studijų programose - ne mažiau kaip 10 procentų studijų programos apimties. Siūlytini dalykai: informacinės technologijos; užsienio kalbos; kalbos kultūra; specialybės kalba ir raštvedyba; logika ir mokslo metodologija; filosofijos įvadas; bendroji etika; ekonominė ir politinė geografija ir kt.

16. Studijų programos pagrindų daliai skiriama:

16.1. neuniversitetinių studijų programose - ne mažiau kaip 40 kreditų. Privalomos šios dalies dalykų grupės:

16.1.1. teisės (ne mažiau kaip 18 kreditų: valstybės ir teisės teorijos pagrindai; administracinė teisė ir procesas; baudžiamoji teisė; baudžiamasis procesas ir kt.);

16.1.2. vadybos ir viešojo administravimo (ne mažiau kaip 4 kreditai: viešojo administravimo pagrindai; vadybos pagrindai ir kt.);

16.1.3. visuomenės studijų (ne mažiau kaip 12 kreditų: bendroji ir profesinė psichologija, profesinė etika, tarpkultūrinis bendravimas, visuomenės saugumo institutai ir kt.);

16.2. universitetinių studijų programose - ne mažiau kaip 70 kreditų. Privalomos šios dalies dalykų grupės:

16.2.1. teisės (ne mažiau kaip 32 kreditai: valstybės ir teisės teorija, administracinė teisė ir procesas, baudžiamoji teisė, baudžiamasis procesas, civilinė teisė ir procesas, Europos Sąjungos teisė ir kt.);

16.2.2. vadybos ir viešojo administravimo (ne mažiau kaip 12 kreditų: ekonomikos teorija, viešoji vadyba, finansų ir mokesčių pagrindai, visuomenės saugumo sektoriaus administravimas, projektų vadyba ir kt.);

16.2.3. visuomenės studijų (ne mažiau kaip 20 kreditų: sociologija, kriminologija, bendroji ir profesinė psichologija, profesinė etika, tarpkultūrinis bendravimas, visuomenės saugumo politika, operatyvinės veiklos pagrindai ir kt.).

17. Specialiajai (profesinei) daliai skiriama:

17.1. neuniversitetinių studijų programose specialiajai (profesinei) daliai skiriama ne mažiau kaip 40 procentų programos apimties. Specialiosios (profesinės) dalies dalykai parenkami atsižvelgus į visuomenės saugumo srities specialistų standartų reikalavimus. Šiai daliai priskiriami dalykai, kuriuos studijuojantiems dėstoma: profesinės veiklos taktika; pagalbos suteikimas; prievartos priemonių panaudojimas; visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų tarptautinis bendradarbiavimas; operatyvinė veikla; informacinių technologijų, radijo ryšio ir kitų priemonių naudojimas; specialusis fizinis rengimas ir kt.; šioje dalyje privalomi profesinės veiklos praktika, kvalifikacinis egzaminas ir baigiamasis darbas;

17.2. universitetinių studijų programose specialiajai (profesinei) daliai skiriama ne mažiau kaip 30 procentų programos apimties. Šiai daliai priskiriami dalykai, kuriuos studijuojantiems dėstoma: nacionalinis ir tarptautinis saugumas; Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo

politika; tarptautinė nusikalstamumo kontrolė ir prevencija; krizių ir ekstremalių situacijų kontrolė; visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų tarptautinis bendradarbiavimas, veiklos organizavimas, fizinis rengimas ir kt.; šioje dalyje privalomi profesinės veiklos praktika ir baigiamasis darbas.

18. Neuniversitetinių visuomenės saugumo krypties studijų programoje profesinės veiklos praktikai turi būti skirti ne mažiau kaip 24 kreditai. Universitetinių studijų profesinės praktikos apimtis turi būti ne mažesnė kaip 16 kreditų. Profesinės veiklos praktika atliekama visuomenės saugumą užtikrinančiose institucijose. Studento praktikai vadovauja kompetentingas pareigūnas (praktikos vadovas), turintis ne mažesnę kaip 3 metų praktinio darbo patirtį.

19. Neuniversitetinių studijų kvalifikaciniam egzaminui ir baigiamajam darbui skiriama ne mažiau kaip 6 kreditai, o universitetinių studijų baigiamajam darbui - ne mažiau kaip 8 kreditai. Kvalifikacinis egzaminas susideda iš teorinių ir praktinių užduočių, kurių tikslas - nustatyti studento įgytų profesinių žinių ir gebėjimų (kompetencijų) lygį. Rengiant teorines ir praktines kvalifikacinio egzamino užduotis, dėmesys turi būti skiriamas įvairioms visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų darbe išskylančioms sumodeliuotoms praktinėms situacijoms spręsti. Teisė laikyti kvalifikacinį egzaminą ir (ar) ginti baigiamąjį darbą suteikiama studentui, gavusiam teigiamus visų studijų programoje numatytų dalykų ir atliktų praktinių įvertinimus.

20. Ne mažiau kaip 5 procentai studijų programos apimties turi būti palikta laisvai studento pasirenkamiesiems studijų dalykams, kurie gali būti ir kitos studijų srities.

IV. STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

21. Sėkmingo studijų programų vykdymo pagrindas yra kompetentingi ir kvalifikuoti dėstytojai, gebantys perteikti studentams žinių ir išugdyti gebėjimų, reikalingų būsimai profesinei veiklai. Visuomenės saugumo studijų programų dėstytojams keliami reikalavimai:

21.1. profesinė patirtis, nuolatinis domėjimasis visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų veikla, aktyvumas kuriant veiksmingus ir pažangius dėstytojų metodus;

21.2. gebėjimas laisvai bendrauti bent viena iš tarptautiniam bendradarbiavimui vartojamų užsienio kalbų;

21.3. mokslinės veiklos lygis, pripažinimas profesinėse, mokslinėse ir kitokiose bendrijose, dalyvavimas profesinio lavinimosi programose, profesinis iššalimas ir asmeninis domėjimasis studentų studijų reikalais;

21.4. ne mažiau kaip 10 procentų neuniversitetinių studijų programos studijų pagrindų dalies dalykų turi dėstyti dėstytojai, turintys mokslų laipsnį, kurie per pastaruosius trejus metus kasmet dirbo ne mažiau kaip po 128 auditorinio darbo valandas ir per tą laikotarpį paskelbė bent vieną mokslinį ar metodinį darbą. Dėstytojas turi žinoti ir suprasti kriterijus, pagal kuriuos akredituojamos studijų programos;

21.5. ne mažiau kaip pusę universitetinių studijų programos pagrindų ir specialiosios (profesinės) dalies dalykų turi dėstyti docentai ar profesorai, kurie per pastaruosius trejus metus kasmet dirbo ne mažiau kaip po 128 auditorinio darbo valandas ir per tą laikotarpį paskelbė bent vieną mokslinį ar metodinį darbą. Dėstytojas turi žinoti ir suprasti kriterijus, pagal kuriuos akredituojamos studijų programos;

21.6. neuniversitetinių studijų specialiosios (profesinės)

dalies dalykų dėstytojai turi turėti ne mažesnę kaip trejų metų dėstomo dalyko srities praktinio darbo patirtį; dėstytojų praktinio darbo patirtis turi būti atnaujinama ne rečiau kaip kas penkerius metus (ne mažiau kaip pusės metų trukmės).

22. Specialiosios (profesinės) dalies dalykų baigimas vertinamas taip, kad būtų galima nustatyti, ar studentas pasiekė dalyko studijų tikslus, orientuojant žinių, gebėjimų ir praktinių įgūdžių patikrinimo procesą sumodeliuotoms praktinėms situacijoms spręsti.

23. Sėkmingam studijų programos vykdymui užtikrinti būtina tokia materialioji bazė:

23.1. pareigūnų požiūrių ir vertybių ugdymui pritaikyta mokymo aplinka, infrastruktūra, tinkama praktiniams įgūdžiams formuoti;

23.2. higienos ir darbo saugos reikalavimus atitinkančios auditorijos, aprūpintos šiuolaikine vaizdo ir garso aparatūra, demonstravimo priemonėmis;

23.3. bibliotekose ir skaityklose pakankamas skaičius studijų programai įgyvendinti reikalingų vadovėlių, mokomųjų knygų, paskaitų konspektų (išspausdintų arba pateiktų elektronine forma), mokslo žurnalų, žinynų ir žodynų. Bibliotekos turi būti aprūpintos kompiuteriais, turinčiais interneto ryšį, prieigą prie duomenų bazių ir katalogų;

23.4. pakankamas skaičius kompiuterių su standartinėmis tekstų, statistinio duomenų apdorojimo ar specialiomis mokymo programomis.
